

Bp Wiktor Skworec

Wskazania pastoralno-liturgiczne do celebracji jubileuszy małżeńskich

I. Wprowadzenie

I.1. Tradycja świętowania jubileuszu sięga czasów Starego Testamentu (zob. Kpł 25,10-12). Do tej tradycji nawiązał Jan Paweł II w Liście apostolskim *Tertio millennio adveniente*, przygotowując Kościół do Roku Świętego 2000. Ojciec Święty podkreślił, że jubileusze przeżywa nie tylko Kościół powszechny lub wspólnoty lokalne, lecz także osoby indywidualne. Ich jubileusze łączą się zwykle z datą urodzin, chrztu, bierzmowania, pierwszej Komunii Świętej, ślubów zakonnych, święceń kapłańskich lub biskupich, a także zawarcia sakramentu małżeństwa. Niektóre z tych rocznic obchodzi się na sposób świecki, ale chrześcijanie, jak uczył papież, winni nadawać im charakter religijny. „W znaczeniu chrześcijańskim każdy bowiem jubileusz: 25-lecia kapłaństwa czy małżeństwa nazywany srebrnym, 50-lecia natomiast złotym, a 60-lecia diamentowym – stanowi szczególny rok łaski, którą dana osoba otrzymała poprzez jeden z wymienionych sakramentów” (Jan Paweł II, List apostolski *Tertio millennio adveniente*, nr 15).

I.2. W *Katechizmie Kościoła katolickiego* czytamy, że chrześcijańscy małżonkowie we właściwym sobie stanie i porządku życia posiadają swój własny dar we wspólnocie Kościoła, którym jest łaska sakramentu małżeństwa otrzymana w dniu ślubu. Dzięki niej małżonkowie mają możliwość udoskonalenia miłości małżeńskiej i umocnienia ich nierozzerwalnej jedności. Przez tę łaskę sakramentalną podtrzymują się wzajemnie, z wdzięcznością przyjmują darowane im od Boga potomstwo i wychowują je do przyjaźni życia z Chrystusem (por. *Katechizm Kościoła Katolickiego*, nr 1641).

I.3. Za łaskę sakramentu małżeństwa trzeba nieustannie Bogu dziękować, jak również prosić Go o jej umocnienie i pomnożenie. Szczególną sposobnością do tego są kolejne rocznice zawarcia związku małżeńskiego, a zwłaszcza jubileusze małżeńskie. Kościół zachęca małżonków do obchodzenia srebrnego, złotego czy diamentowego jubileuszu małżeństwa. Wtedy to, razem z jubilatami, w uroczystej liturgii składa Bogu dziękczynienie za otrzymane łaski, udziela im błogosławieństwa i błaga Boga o dalszą dla nich pomoc.

II. Wskazanie pastoralne

II.1. Jubileusz małżeński jest doskonałą okazją do uroczystego odnowienia przyrzeczeń małżeńskich. Jest również jednym ze sposobów przypomnienia małżonkom o ich powołaniu do świętości, do której mają razem dążyć, budując dom życia (por. Mt 7,24-27) na fundamencie miłości, wierności, uczciwości małżeńskiej i nierozzerwalności. Zasady te, jeśli są zachowywane w małżeństwie, czynią małżonków szczęśliwymi i spełnionymi w ich życiowym zadaniu.

II.2. Zawarcie małżeństwa daje początek nowej rodzinie, a jubileusz jest rocznicą

powstania wspólnoty rodzinnej. W parafialnym duszpasterstwie małżeństw i rodzin trzeba zachęcać małżonków do obchodzenia małżeńskich jubileuszy podczas niedzielnej liturgii Mszy Świętej. Należy także zachęcać, aby w tej uroczystości wzięli udział dzieci, wnuki, prawnuki, krewni i przyjaciele oraz członkowie wspólnoty parafialnej. Winno im się dać wcześniej sposobność do skorzystania z sakramentu pokuty i pojednania.

II.3. Uroczystość jubileuszowa może być zorganizowana dla większej liczby małżonków-jubilatów. Wspólne świętowanie jubileuszu przez kilka par małżonków będzie świadectwem, że są małżeństwa, które wiernie kroczą drogą swojego powołania, oraz że życie we wspólnocie małżeńskiej jest możliwe także w dzisiejszych czasach.

II.4. Obchodzenie jubileuszu nie musi przypadać dokładnie w rocznicę dnia zawarcia związku małżeńskiego. Termin jubileuszu mogą wybrać małżonkowie i ustalić go z duszpasterzem. Może to więc być bliski rocznicy ślubu lub inny ważny dzień dla jubilatów. Dobrze byłoby, aby w wybrany dzień można było skorzystać z formularza mszalnego związanego z jubileuszem małżeńskim.

II.5. W przypadku, gdy małżonkowie nie zgłoszą się indywidualnie do duszpasterza, należy organizować uroczyste jubileusze związane z odnowieniem przyrzeczeń małżeńskich dla jubilatów w całej parafii. Okazją ku temu mogą być rekolekcje lub misje parafialne, święto Świętej Rodziny bądź też trzecia niedziela czerwca, w którą obchodzone jest Diecezjalne Święto Rodziny, które można wtedy połączyć z rodzinnym festynem parafialnym.

II.6. Jubileusz małżeństwa jest okazją, aby zwrócić uwagę całej parafii na wartość, jaką jest małżeństwo i rodzina. Duszpasterze winni z księgi małżeńskiej wypisać wszystkie pary małżeńskie, które w danym roku przeżywają 25. 50. oraz 60. rocznicę ślubu, i wystosować do nich imienne zaproszenia na organizowaną uroczystość. Liturgia uroczystości jubileuszowej winna być odpowiednio przygotowana, aby małżonkowie wraz z całą swoją rodziną i rodziną parafialną mogli przeżyć Eucharystię, podczas której odnowią przyrzeczenia małżeńskie.

III. Wskazania liturgiczne

III.1. Przebieg celebracji jubileuszy małżeńskich określony jest w *Dodatku do Obrzędów sakramentu małżeństwa*, dostosowanych do zwyczajów diecezji polskich i ogłoszonych przez Kongregację ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów. Na podstawie tych *Obrzędów* oraz prawa diecezjalnego należy uwzględnić następujące wskazania dotyczące przebiegu celebracji jubileuszy małżeńskich:

– Najważniejszym wydarzeniem świętowania jubileuszy małżeńskich jest Eucharystia, w której jubilaci winni wziąć pełny udział. Można odprawić Mszę jubileuszową ze specjalnymi modlitwami (zob. *Mszał Rzymski*, s. 87°, 88° i 90°), z wyjątkiem uroczystości, niedziel całego roku, Środy Popielcowej i Wielkiego Tygodnia.

– Obrzędy jubileuszowe mogą się odbyć wspólnie dla większej liczby małżeństw, jednakże każda para oddzielnie winna odpowiadać na pytania dotyczące woli wypełniania zobowiązań wynikających z sakramentu małżeństwa. Pozostałe części obrzędu należy stosować do wszystkich razem.

– Należy przygotować dla jubilatów przed ołtarzem kłęczniki i krzesła. Dla jubi-

latów przeżywających 50-lecie małżeństwa przygotowuje się krzyże.

– Zalecane jest uroczyste, procesyjne wprowadzenie jubilatów do świątyni. Na początku procesji powinni iść ministranci, za nimi kapłan, a dalej małżonkowie. Mogą im towarzyszyć dzieci i wnuki. Podczas procesji należy wykonać śpiew na wejście. Obrzęd ten można opuścić, gdy uniemożliwiają go wiek jubilatów, ich stan zdrowia lub inne względy.

– Po znaku krzyża i pozdrowieniu celebrans odpowiednimi słowami winien wprowadzić wszystkich zgromadzonych do udziału w obrzędach.

– We Mszy dziękczynnej czytania można wybrać spośród przewidzianych na Mszę dla nowożeńców. Po odczytaniu Ewangelii kapłan w oparciu o tekst liturgiczny powinien wygłosić homilię, ukazując znaczenie sakramentu małżeństwa jako trwałego źródła łaski.

– Po homilii i wezwaniu celebransa wszyscy uczestnicy liturgii winni, stojąc, odśpiewać trzy zwrotki hymnu do Ducha Świętego. Następnie jubilaci – jeśli nie zajmują miejsca na klęczniku przed ołtarzem – powinni podejść przed ołtarz, aby odnowić ślubowania. Jubilaci winni podać sobie prawe dłonie, a kapłan związać je końcem stuły. Obrzęd odnowienia ślubowania należy przeprowadzić według wskazań (zob. *Obrzędy sakramentu małżeństwa, Dodatek*, nr 16), po czym celebrans winien udzielić jubilatom błogosławieństwa.

– Jeśli jest to jubileusz 50-lecia małżeństwa, należy wręczyć małżonkom krzyże, wypowiadając odpowiednie słowa (zob. tamże, nr 19-20).

– W modlitwie wiernych należy objąć pamięcią jubilatów oraz ich rodzinę.

– Wypada, aby w czasie obrzędu przygotowania darów jubilaci lub ich dzieci przynieśli do ołtarza chleb i wino.

– Po odmówieniu *Ojcze nasz* należy odmówić specjalną modlitwę (zob. tamże, nr 24).

– Zaleca się udzielenie jubilatom Komunii Świętej pod dwiema postaciami.

– Wypada w obrzędzie uwielbienia po Komunii Świętej zaśpiewać Pieśń Najświętszej Maryi Panny *Uwielbiaj, duszo moja* lub hymn *Ciebie, Boga wysławiamy*.

– Przed udzieleniem końcowego błogosławieństwa zgromadzonej wspólnocie wiernych, kapłan winien udzielić błogosławieństwa jubilatom według formuły podanej w Obrzędach (zob. tamże, nr 28) oraz wręczyć listy gratulacyjne Biskupa Tarnowskiego. O list gratulacyjny należy się uprzednio postarać w Kurii Diecezjalnej. Zaś dla małżonków szczególnie zasłużonych dla życia rodzinnego (np. rodzina wielodzietna; rodzice osób konsekrowanych i kapłanów, bądź szczególnie doświadczonych cierpieniem itd.) można uzyskać medal *Dei Regno Servire*.

IV. Zakończenie

Uroczyste przeżywanie jubileuszy małżeńskich jest jednym ze sposobów przypominania małżonkom ich powołania do tworzenia wspólnoty życia i miłości. Świętowanie 25., 50., 60. rocznicy ślubu pobudza małżonków do wdzięczności za wielkie dary Boże i pogłębia więź rodzinną. Ta praktyka jest również pozytywnym wskazaniem na wartość sakramentu małżeństwa, podkreśleniem nierozzerwalności małżeń-

stwa i ukazaniem wzorów małżeństw trwających wiernie we wzajemnej miłości. Należy więc dołożyć wszelkich starań, by jubileusze małżeńskie miały godną oprawę i na stałe wpisały się w praktykę duszpasterską każdej wspólnoty parafialnej na terenie diecezji tarnowskiej.

Do realizowania powyższych Wskazań zobowiązuję Proboszczów i Administratorów parafii naszej diecezjalnej wspólnoty.

Ks. dr Adam Nita
KANCLERZ

† Wiktor Skworec
BISKUP TARNOWSKI

Tarnów, 22 października 2010 r., w Święto Rocznicy Poświęcenia Bazyliki Katedralnej w Tarnowie
Nasz znak: OH.III-1/11/10

(Tekst przekazany przez Biskupa Tarnowskiego)